

(Περίληψη εισήγησης 17.3.92)

Στέλιος Μαγειριάς

Ειδικός εμπειρογόνων αξιοποίησης
υδατικού δυναμικού

Τον τελευταίο καιρό παρατηρείται μία συντονισμένη προσπάθεια υπονόμευσης της εκτροπής αυτής, με τη διοχέτευση στον Ημερήσιο και Περιοδικό Τύπο παραπληρητικών κληροφοριών και δημοσιευμάτων. Είναι ζήτημα δε αν άλλο έργο πολεμήθηκε τόσο λυσσαλέα, επί τόσα πολλά χρόνια και με τόσες ανορθόδοξες και δόλιες μεθοδεύσεις. Όλος όμως αυτός ο πόλεμος, αντίθετα από τον επιδιωκόμενο σκοπό, δείχνει ακριβώς τη δυναμικότητα και ορθότητα της εκτροπής αυτής. Διαφορετικά, δεν θα είχε υιοθετηθεί και θα είχε απορριφθεί από καιρό, ως ο εμπνευστής, ο μελετητής και ο προτείνων την επίμαχη αυτή λύση εκτροπής, που είναι η συμφερότερη από όλα τα μεγάλα έργα που προγραμματίζει να κατασκευάσει η χώρα μας, θεωρώ απαραίτητο να υπενθυμίσω το συνοπτικό ιστορικό της. Για να μην υπάρξουν νοθεύσεις και σύγχυση, σημειώνω ή όχι.

Α. Η πρώτη λύση εκτροπής νερού από τον Αχελώο, είναι η "εκτροπή Ταυρωπού", που πραγματοποιήθηκε το 1962 και έλυσε μόνον τοπικά προβλήματα νερού. Β. Η δεύτερη προσπάθεια λύσης εκτροπής από τη λίμνη Μεσοχώρα αποδείχτηκε τελικά ασύμφορη από κάθε άποψη (μικρή ποσότητα νερού εκτροπής, μικρή ρυθμιστική ικανότητα, μεγάλες απόψεις ενέργειας κλπ.) και απορρίφθηκε το 1971 από την ΕΛβετική ΕΛΕΚΤΡΟΒΑΤΤ, την Καναδική S.N.C. και τη ΔΕΗ. Γ. Η γνωστή πλέον "Λύση Μαγειριά" εμφανίστηκε τον Ιούνιο του 1972 και ο λόγος γίνεται πλέον μόνον γι' αυτήν. Σήμερα, προωθείται μία από τις παραλλαγές της. Δηλαδή, η εκτροπή νερού από τη λίμνη "Υψηλή Συναία" προς Οξυά (Πευκόφυτο) - Λ. Μουζακίου - Μαυρομμάτι, σε συνολική μικτή υδατόπτωση 550-130=420 μ. Στο μέσο υδρολογικό έτος του Αχελώου με 5.000 εκατομ. κ. μ. νερού η εκτροπή προς τη Θεσσαλία, υπολογίζεται σε 1.500 εκατ. κ. μ. νερού.

Κατανομή υδατίνου πλούτου του Αχελώου. Με την πραγματοποίηση της εκτροπής, η κατανομή αυτή για δύο περιπτώσεις, μέσης και χαμηλής υδραυλικότητας προτείνεται όπως στον πίνακα Ι.

Πίνακας Ι

Διάθεση νερού κάλυψης αναγκών	Μέση υδραυλικότ. Αχελώου (5.000 εκατ. κ. μ.)		Χαμηλή υδραυλικότ. Αχελώου (Χ0,7) (3.500 εκατ. κ. μ.)	
	Ι. 150 εκ. κ. μ.	ΙΙ. 100 "	Ι. 800 εκ. κ. μ.	ΙΙ. 80 "
1. Για αρδεύσεις.....	250 "	250 "	220 "	220 "
2. Για βιομηχ. νερό-υδρεύσεις..	1.500 "	1.500 "	1.100 "	1.100 "
3. Για διάσωση Πηνειού-Κάρλας.	3.500 "	3.500 "	2.400 "	2.400 "
Σύνολο νερού προς Θεσσαλία Υπόλοιπο στον Αχελώο	5.000 "	5.000 "	3.500 "	3.500 "
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΧΕΛΩΟΥ				

Η παραπλάνηση που επιχειρείται στα διάφορα σημεία είναι η εξής:

Παραπάνηση-1. Οι εχθροί της εκτροπής, για να σπείρουν σύγχυση και να εξεγείρουν τους Αιτωλοακαρνανές εναντίον της, γράφουν σε δημοσιεύματά τους, ότι δήθεν, άμα γίνει η εκτροπή, θα καταστραφεί και θα στεγνώσει η Αιτωλοακαρνανία. Η πραγματικότητα όμως είναι εντελώς διαφορετική. Έτσι, από τα σχετικά επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, διαπιστώνεται ότι από τους 53 Νομούς της χώρας, ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας έχει τη μεγαλύτερη υδάτινη επιφάνεια με 268 τετρ. χλμ. έναντι μόνον 33 τετρ. χλμ. και των τεσσάρων μαζί Νομών της Θεσσαλίας. Τα στοιχεία αυτά δίνονται στον πίν. 2.

Αναλυτική υδρολογική κατάσταση Ν. Αιτωλοακαρνανίας και Θεσσαλίας Πίν. 2

Διαμέρισμα		Επιφάνεια εσών υδάτων (τετρ. χλμ.)	Γεωργική γη (στρέμματα)	Αρδευόμενες εκτάσεις (στρέμματα)
Ν. Αιτωλοακαρνανίας		268	1.186.000	704.000
Θεσσαλία		33	4.953.000	2.157.000
Ν. Καρδίτσας Ν. Λαρίσης Ν. Μαγνησίας Ν. Τρικάλων			18	1.100.000
			12	2.366.000
			0	881.000
			3	606.000
				728.000
				876.000
				174.000
				379.000

Όπως φαίνεται, ο Ν. Αιτωλοακαρνανίας, έχει μεγαλύτερη υδάτινη επιφάνεια από το Ν. Καρδίτσας κατά 268:18=15 φορές και από το Ν. Τρικάλων κατά 268:3= 89 φορές. Τα επίμαχα δε νερά της εκτροπής έως τη θέση "Συκιά", ανήκουν γεωγραφικά σ' αυτούς τους δύο Νομούς Τρικάλων και Καρδίτσας, όπου και οι πηγές του Αχελώου. Και ενώ στο Ν. Αιτωλοακαρνανίας αρδεύονται κανονικά 704.000 στρέμματα, σ' ολόκληρη τη Θεσσαλία αρδεύονται πλημμελώς από αρδευτικούς αύλακες 250.000 στρ., από γεωτρήσεις 500.000 στρ. και τα υπόλοιπα με διάφορους τρόπους.

Παραπάνηση-2. Είναι παντελώς αναληθή τα γραφόμενα από μερικούς, ότι δήθεν, κινδυνεύουν οι εκβολές του Αχελώου και η.. λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου. Ο Αχελώος δεν χύνεται στη λιμνοθάλασσα και από τα μεγάλα αποθέματα χειμερινού νερού στη λ. Κρεμαστά, εξασφαλίζονται πλήρως οι εκβολές του.

Παραπάνηση-3. Ενώ προσπαθούν να δημιουργήσουν θόρυβο για ανύπαρκτους κινδύνους στον Αχελώο, αποσιωπούν τη δραματική κατάσταση στην οποία ευρίσκεται το περιβάλλον του Πηνειού, η ύδρευση της Λάρισας και οι εκβολές του Πηνειού.

Παραπάνηση-4. Επιχειρούν να ξεγελάσουν τους κατοίκους της Μεσοχώρας και να τους στρέφουν εναντίον της εκτροπής αυτής, μπερδεύοντάς την με την παλιά εκτροπή από τη λ. Μεσοχώρας, που είχε απορριφθεί ως ασύμφορη από το 1971.

Παραπάνηση-5. Ενώ η διάρκεια "ζωής" του έργου είναι 150 έτη, τη δίνουν μόλις 50 έτη. Τόση όμως ήταν με στάθμη λ. Συκιάς 520 μ. Τώρα αυτή είναι 550 μ.

Παραπάνηση-6. Για να παρουσιάσουν μεγάλη την απαιτούμενη δαπάνη, όλα τα ενεργειακά, αρδευτικά κλπ. έργα, τα φορτώνουν στη "δαπάνη εκτροπής". Όμως,

† em opian em Nepuni na nati da xeni na natia.
niz ze xed avian nara, m'nao n'asiz' stuz
n'pari' wawinun non x'aras. Atai o'la n'ara n'ara.
d'ipon ro t'winda to'wara's w'p'ingun, ano em w'p'ol-
n'apuro pa em'emp'oras.

τα ενεργειακά έργα,αντί στον Αχελώο,θα κατασκευαστούν στη Θεσσαλία. Τα δε δύο φράγματα Πύλης και Μουζακίου με τα αρδευτικά δίκτυα,είχαν προγραμματιστεί και πριν την εμφάνιση της "λύσης Μαγειρία" της εκτροπής. Η κύρια σήραγγα εκτροπής μήκους 18,5 χλμ. με διάμετρο 6 μ.,θα κοστίσει 27 δισεκ. δραχμές. Αποστρωτούν και τα κερδίζόμενα 60 δισ.δρχ. από τη μη κατασκευή του επικίνδυνου και μεγάλου φράγματος Κρύας Βρύσης. Ούτε αναφέρουν τη δημιουργία 50.000 νέων θέσεων εργασίας,ούτε ότι το κόστος νερού είναι 6 δρχ.-η ΕΥΑΠ το χρεώνει στους Δήμους 65 δρχ.-,ούτε την απόβρωση που είναι μόνον 3,5 έτη.

Παραπλάνηση-7. Από δύο επιτροπές,του 1977 (ΕΕΥΟ) και του 1978 (ΔΕΗ κλπ.), είχε διαπιστωθεί η σχεδόν ενεργειακή ισοδυναμία της εκτροπής με την κατά μήκος του Αχελώου αξιοποίηση,παρά το ότι η εκτροπή υπερέχει κατά 400 εκ.ΚΜΕ. Τώρα,εκ του πονηρού,για να παρουσιάσουν σώνει και καλά "ενεργειακές απώλειες",μεθόδευσαν την ενεργειακή αξιοποίηση της εκτροπής μόνον στο Σταθμό Πενκοφύτου,δηλ. μόνον σε πτώση 220 μ.,ενώ η συνολική αξιοποιήσιμη υδατόπτωση είναι 420+35 (Παραποτάμου)= 455 μ.Την υπόλοιπη 455-220=235 μ.,τη δίνουν ως "ενεργειακές απώλειες". Αυτό όμως κόστισε και θα κοστίσει ακόμα ακριβιά στη χώρα και στη ΔΕΗ ιδιαίτερα. Η οποία επιπλέον,προσπαθεί να προωθήσει το Σταθμό Συκιάς που υπονομεύει την εκτροπή και που είναι εντελώς άχρηστος. Τώρα μιλούν για ενεργειακά ελλείμματα. Αν όμως είχα εισακουστεί πριν από 20 χρόνια για την εκτροπή αυτή-και όχι μόνο-,θα ήταν πολύ διαφορετική σήμερα η ενεργειακή κατάσταση της ΔΕΗ,αφού η παραγωγή θα ήταν σχεδόν διπλάσια.

Παραπλάνηση-8. Το μήνυμα της μεγάλης ζητασίας του 1990 ήταν σαφές. Το νερό, που αποτελεί εθνικό πλούτο και όχι ιδιοκτησία μερικών,χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στον καταμερισμό. Ευημερία και ανάπτυξη χωρίς αυτό,δεν γίνεται.

Μερικοί τολμούν να γράφουν "...τί να τα κάνουμε τόσα τρόφιμα στη Θεσσαλία, αφού μπορούμε να πάρουμε από την ΕΟΚ ;". Χάνουν όμως πως δεν βλέπουν ότι όλο και περισσότερο,τα καθοριστικά στην πορεία μιάς χώρας θα είναι τα τρόφιμα και το νερό. Μήπως σήμερα δεν πληρώνουμε 200 εκατομ.δολάρια το χρόνο για την αγορά γεωργικηνοτροφικών προϊόντων και κρεάτων; Μήπως δεν πληρώνουμε και 21 δισ.δρχ. σε συνάλλαγμα ακόμη και για την αγορά...λουλουδιών (κυρίως ολλανδικών); Δεν έχει νόημα η συνέχιση αυτής της αναφοράς παραπλανήσεων.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Η επίμαχη αυτή λύση της εκτροπής,ενώ δεν βλέπεται την Αιτωλοακαρνανία,λύνει σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα Πηνειού-Κάρλας και αποδεικνύεται για τη χώρα το συμφερότερο μεγάλο έργο. Επιχειρείται λοιπόν,υπονόμευση αυτής της εκτροπής,όταν την ίδια στιγμή στην Τουρκία,στους ποταμούς Ευφράτη και Τίγρη κατασκευάζονται δέκα φορές μεγαλύτερες εκτροπές νερού με 22 φράγματα και Σταθμούς για 27 δισεκ.ΚΜΗ ενέργειας και άρδευση 17 εκατομμυρίων στρεμμάτων. Όλα αυτά προκαλούν απορία,θλίψη,αγανάκτηση και βάζουν σε πολλές σκέψεις.

και όπως σημειώσω ξεχωριστά. όπως οι δεσφισμένοι οι...
...και έτσι από τότε φόβος να μας πείσαν πάλι και να...

...το 1978...
...το 1978...
...το 1978...

...το 1978...
...το 1978...
...το 1978...

→ may infer new species system (as de'Barra does) from
one's new notes after an extensive system, from various
papers and surveys on N. E. M.